

GROTE
KERK
BRED A

JAARVERSLAG
2024

GROTE
KERK
BRED A

Voorwoord	3
1. Bestuursverslag 2024	5
2. Bestuur en organisatie 2024	9
3. Beknopt verslag over het jaar 2024	11
4. Culturele en sociaal maatschappelijke activiteiten 2024	13
5. Instandhouding	18
6. Conclusie & vooruitblik 2025	21
7. Financiën	22

In onze organisatie omarmen we het ‘kathedraal-denken’: we eren de generaties voor ons en voelen ons verantwoordelijk voor de generaties na ons. Met het afronden van mijn bestuursperiode van twee zittingstermijnen (2018–2025) is dit een natuurlijk moment om terug te kijken op de uitgangspunten die we in 2018 formuleerden. Centraal stond de continuïteit van het prachtig onderhouden gebouw én van de organisatie. Een gezondere financiële basis vroeg om een beleidsomslag: van een verhuurlocatie naar een model van eigen regie en profilering. Tijdens een lezing voor het Genootschap in 2018 presenteerde het bestuur de uitgangspunten voor de komende tien jaar. Het unieke karakter van de Grote Kerk Breda vormde daarbij het vertrekpunt — zowel in de instandhouding van de bouwkundige waarde als in de ontwikkeling van een eigentijdse, inhoudelijke invulling van het gebruik.

We wilden vooral meer betekenen voor jongere generaties en inspelen op maatschappelijke thema’s als duurzaamheid, inclusie en empathie. We streefden nationale en internationale erkenning na voor deze prachtige kerk — wereldberoemd in Breda — en wilden excelleren in de geest van onze historische oprichters, de familie Nassau. Sinds 2020 is onder leiding van directeur Marieke Wiegel voortvarend gewerkt aan de aanscherping en realisatie van deze visie. De jaarrekening over 2024 toont een financieel gezonde organisatie die werkt aan drie beleidsprioriteiten:

- Restauratie en onderhoud van dit rijksmonument;
- Ontwikkeling en professionalisering van de organisatie;
- Hoogwaardige culturele en sociaal-maatschappelijke programmering, lokaal verankerd met nationale en internationale uitstraling.

In onze profilering willen we hét nationale (en internationale) voorbeeld zijn van hedendaags gebruik van kerkelijk cultureel erfgoed. De Grote Kerk Breda is uitgegroeid tot een verbindende kracht in de Bredase samenleving, gelegen in het hart van de stad. Dit blijkt uit intensieve samenwerkingen met lokale en provinciale partners én uit de toegenomen verbondenheid van burgers met hun Grote Kerk. Ook het stijgende aantal bezoekers en het groeiend gebruik van herdenkingsplekken, zoals die voor Oekraïne en de coronaslachtoffers, laten zien dat we voorzien in actuele maatschappelijke behoeften.

In 2025 zetten we de ingeslagen koers voort, voor het eind van het jaar transformeren we het bestuursmodel naar een Raad van Toezicht met een directeur-bestuurder. Namens het bestuur van Stichting Grote of Onze Lieve Vrouwekerk Breda dank ik de Gemeente Breda, de Provincie Noord-Brabant, het Ministerie van OCW en in het bijzonder de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor hun financiële steun in 2024. Ook dank ik alle medewerkers en vrijwilligers voor hun inzet bij de exploitatie en het beheer van de Grote Kerk Breda, evenals het Gilde de Baronie, het Klokkenluidersgilde, Breda Marketing en allen die speciale activiteiten in de kerk hebben verzorgd. In het bijzonder dank ik mijn medebestuurleden, commissieleden en iedereen die zich in 2024 op vrijwillige basis heeft ingezet voor onze Grote Kerk.

Drs. J.C.A. (Kees) Sol
Voorzitter

De Stichting Grote of Onze Lieve Vrouwekerk Breda (hierna Stichting GKB) is in 1978 ontstaan uit de Vereniging Concordia, de (toenmalige) Hervormde Gemeente Breda en de gemeente Breda. Vereniging Concordia en de gemeente Breda zijn tegenwoordig niet meer in de Stichting vertegenwoordigd.

Het kerkgebouw is juridisch eigendom van de Protestantse Gemeente Breda. Zoals contractueel vastgelegd, beheert de Stichting GKB het monument en is daarmee verantwoordelijk voor de instandhouding – onderhoud en restauratie - en exploitatie. De Stichting GKB stelt in navolging van de contractuele afspraken met de Protestantse Gemeente Breda de kerk 10 keer per jaar beschikbaar voor het houden van openbare erediensten.

De Stichting GKB heeft in de statuten haar doelstelling als volgt omschreven: 'Instandhouding van het kerkgebouw en de zich daarin bevindende roerende en onroerende goederen en het bevorderen dat de kerk een functie heeft en houdt ten behoeve van de Bredase gemeenschap en de Baronie van Breda'.

BELEID

In 2020 hebben bestuur en directie het visiestuk *Grote Kerk Breda 2020 – 2030 - Dynamisch podium voor cultuur, kunst & kennisoverdracht* opgesteld. In 2020 is in het kader van deze nieuwe beleidsvisie het vierjarenbeleidsplan voor 2021-2024 ingediend bij de Gemeente Breda. Dit is het uitgangspunt voor de jaarrekening 2024.

In het visiestuk staat de missie als volgt omschreven:

Met het behoud van dit cultureel religieus erfgoed voor ons nageslacht en de beleving ervan door de huidige generatie, geeft de Stichting GKB invulling aan de duurzaamheid van onze samenleving. Trefwoorden daarbij zijn: onderhouden om te bewaren, zorgvuldig beheren en creatief gebruiken.

De Grote Kerk Breda maakt de ontwikkeling van onze samenleving tastbaar, voor onze tijd en in de huidige periode waarin we mede de basis leggen voor de ontwikkelingen na ons. De Grote Kerk Breda is daarmee een plek van verbinding in het hart van de stad.

Uitgaande van de ambities zoals die in het visiestuk zijn geformuleerd, hebben bestuur en directie zich ook in 2024 gericht op drie belangrijke speerpunten die de basis vormen van de nieuwe beleidsvisie:

- het realiseren en continueren van de restauratie en het onderhoud van dit belangrijke rijksmonument, cultureel erfgoed van de Nassaus;
- de ontwikkeling en professionalisering van de organisatie;
- de realisatie van een hoogwaardige culturele en sociaal- maatschappelijke programmering die lokaal verankerd is en nationale en internationale uitstraling heeft.

Zoals hierboven genoemd is vanaf 2020 een nieuwe koers ingezet om de organisatie verder te ontwikkelen en de inhoudelijke profilering en activering van het rijksmonument gestalte te geven. Uitgangspunt van die koers is dat de Grote Kerk Breda zich aan de huidige tijd aanpast en meebeweegt met de ontwikkelingen in de veranderende en steeds inclusievere samenleving. Wij zien het als taak om van de Grote Kerk Breda een plek te maken waar iedereen welkom is, ongeacht leeftijd, gender, geloof of cultuur. Juist in een tijd van een steeds verder polariserende samenleving willen wij met onze programma's bijdragen aan sociale betrokkenheid en verbinding.

Wij dragen zo actief bij aan de sociaal- maatschappelijke, economische en culturele ontwikkelingen in Breda en in de regio. Ook heeft de Stichting GKB nationaal en internationaal een groeiend netwerk binnen de hierboven genoemde drie deelgebieden.

De Grote Kerk Breda is het belangrijkste rijksmonument van Breda en ook één van de vier Topmonumenten in Brabant, samen met de Sint Jan in 's-Hertogenbosch, het Markiezenhof in Bergen op Zoom en Kasteel Heeswijk in Heeswijk. Het beleid van de Stichting GKB sluit aan bij het actuele beleid van de stad Breda, de Provincie Noord- Brabant en het ministerie van OC&W. Zij willen allen erfgoed een eigentijdse kwaliteitsimpuls geven en herkennen zich in het nieuwe beleid van de Stichting GKB.

BEREIK

In 2024 hebben we een diverse programmering van tentoonstellingen, lezingen, concerten en andere activiteiten gepresenteerd en zijn we het hele jaar voor publiek open geweest. We zagen het publieksbereik groeien, niet alleen in de kerk maar ook online. De Grote Kerk Breda ontving in 2024 ruim 165.000 bezoekers uit maar liefst 98 verschillende landen.

Wederom meer bezoekers dan in het voorgaande jaar. Ook online is het aantal bezoekers op de nieuw vormgegeven tweetalige website toegenomen en hebben onze online social campagnes een groot bereik. In 2024 hebben we verder invulling gegeven aan het nieuwe beleid en de verdere uitvoering van ons masterplan *Grote Kerk Breda – Huis van Verhalen*. Bij een nieuwe, eigentijdse culturele en maatschappelijke invulling van de Grote Kerk Breda, hoort een eigentijdse bezoekersbeleving. Die bezoekersbeleving moet ook aansluiten bij de kwaliteit van dit historische monument. Zij begint tegenwoordig vaak online, bij de website of via social media. In het kader van ons masterplan *Grote Kerk Breda – Huis van Verhalen* hebben we de bekende Nederlandse ontwerper Irma Boom gevraagd om de grafische identiteit van de Grote Kerk Breda een kwaliteitsimpuls te geven.

Het is belangrijk te noemen dat de Grote Kerk Breda dankzij de structurele subsidie van de gemeente Breda minimaal 8 maanden per jaar gratis toegankelijk is. Wij zijn hierdoor laagdrempelig en zeer toegankelijk en inclusief.

RISICOBEBEERSING

De Stichting GKB waarborgt risicobeheer op de twee pijlers: restauratie/instandhouding door middel van een aparte commissie met externe experts waardoor het volledige proces beheerst is, van planvorming tot en met geldwerving tot en met aanbesteding en uitvoering. Er gelden stringente regels waarop wordt toegezien.

Voor de reguliere exploitatie geldt dat er gestuurd wordt op jaarplan en begroting door de directeur en het bestuur. De organisatie werkt *lean & mean*, houdt vaste lasten laag en gaat geen verplichtingen aan voor programma, voordat er voldoende zekerheid is dat de benodigde middelen beschikbaar zijn. Door die wijze van aanpak en slim organiseren is de wendbaarheid relatief groot om tussentijds te kunnen bijsturen. Jaarlijks voert het bestuur een gedetailleerde risico-analyse uit en monitort deze nauwgezet.

Als belangrijke risico's worden onderkend:

- Tegenvallende verhuuropbrengsten en overschrijding van de exploitatiekosten.
- Discontinuïteit in het beschikbaar komen van
- Financiële middelen voor groot onderhoud en restauratie.
- Schade aan het gebouw (intern of extern) door bijvoorbeeld brand, vandalisme of inbraak.

BELEGGINGSBELEID

Er wordt niet in risicodragende activa belegd.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Gedurende het verslagjaar zijn de uitgangspunten van de Governance Code

Cultuur leidend in ons beleid. Bestuur en directie letten nauwgezet op de naleving en toepassing van deze door de overheid vastgestelde Code en onderschrijven daarmee in beleid en praktijk de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie. Ieder jaar evalueren directeur en bestuur de inbedding in de organisatie.

FAIR PRACTICE CODE

De Stichting GKB is een organisatie in ontwikkeling. Tot 2020 was de organisatie klein en vooral gericht op instandhouding en basisexploitatie van het monument en leunde sterk op de inzet van vrijwilligers. In lijn met het nieuwe beleid is de organisatie inmiddels gegroeid en geprofessionaliseerd.

Een eerlijke beloning voor ons personeel (vast, tijdelijk, freelancers en vrijwilligers) is voor ons een uitgangspunt. De laatste jaren is de formatie uitgebreid met vast en tijdelijk personeel en freelancers. Inmiddels krijgt de organisatie een zodanige omvang dat we een bestaande collectieve arbeidsovereenkomst volgen, in navolging op het transparant en op eerlijke beloning (fair pay) gebaseerde functiegebouw van de organisatie. In de nieuwe beleidsperiode wordt dat, als gelieerde instelling van de Museumvereniging, de Museum-CAO.

Het professionaliseren van de organisatie betekent niet alleen dat we met meer betaalde professionals werken, maar ook dat we onze vrijwilligers opleiden en begeleiden op een manier die bij een eigentijdse professionele presentatie- instelling past. We bieden ze een veilige werkomgeving en we maken goede afspraken over hun taken en verantwoordelijkheden (fair chain). Ze worden goed begeleid en we bieden ze de mogelijkheid om beter te worden in hun werk en zichzelf te ontplooien. Alle vrijwilligers zijn verzekerd en ontvangen de maximale vrijwilligersvergoeding. Ook als opdrachtgever volgen wij de Fair Practice Code. Dat betekent dat kunstenaars en freelancers een eerlijke vergoeding

voor hun werkzaamheden krijgen. Voor kunstenaars hanteren wij de richtlijn kunstenaarshonoraria.

CODE DIVERSITEIT & INCLUSIE

Iedereen is welkom. De Grote Kerk Breda zet zich ervoor in om voor iedereen toegankelijk te zijn. Dat strekt zich uit van het fysiek toegankelijk maken van het gebouw voor mensen die niet goed ter been zijn of mensen met een handicap, het taalgebruik in de zaalteksten en de manier waarop de bezoeker door publieksmedewerkers wordt ontvangen, tot een gebruiksvriendelijke en meertalige website en webapps. Om dit te bereiken zijn in 2024 al de eerste stappen gezet en monitoren we continu de fysieke en digitale toegankelijkheid.

Ook in de organisatie hebben we stappen gezet naar een grotere diversiteit. In 2024 hebben we een verjongingsslag gemaakt, de verhouding vrouw-man van personeel en bestuur is meer in evenwicht en in ons vrijwilligersteam hebben we plek voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Ook in afkomst streven we naar meer diversiteit in het bestuur en personeelsbestand.

BESTUUR

De Stichting GKB is in 1979 statutair opgericht en bestaat uit een bestuur en twee commissies. Het bestuur bestaat uit 7 leden. In 2024 is het bestuur 5 keer bij elkaar gekomen voor bestuursvergaderingen. Naast de rol van voorzitter, secretaris en penningmeester zijn de bestuurstaken verdeeld over de volgende portefeuilles: restauratie en onderhoud, cultuur, fondsen- en vriendenwerving en communicatie. In 2024 heeft er geen wisseling plaatsgevonden binnen het bestuur. De bestuurstaken zijn onbezoldigd.

ADVIESRAAD

Directie en bestuur worden geadviseerd door het College van de Kapittelzaal, een advisory board met een breed netwerk. De leden van het College van de Kapittelzaal zien de potentie van dit hoogwaardige religieus culturele erfgoed. Ze zijn maatschappelijk betrokken en zien kansen om de beleidsgedachten van directie en bestuur te koppelen aan kennis en ideeën uit hun netwerk. Doel is om samen met het College van de Kapittelzaal de nieuwe beleidsvisie van de Stichting GKB te verbinden aan de versterking van de

sociaal-maatschappelijke, economische en culturele ontwikkelingen in de samenleving en daarmee de zichtbaarheid van de Grote Kerk Breda verder te vergroten. In 2024 is er één bijeenkomst geweest voor de leden van het College van de Kapittelzaal.

MEDEWERKERS

In het directiestatuut zijn de uitvoerende taken van het bestuur gedelegeerd aan de directeur. De directeur wordt in haar taken ondersteund door staf medewerkers die in loondienst zijn en een team freelancers. In 2024 werken bij de Stichting 7 medewerkers in loondienst (5,5 fte): een directeur (1 fte), een office manager (0,7 fte), een coördinator verhuur en events (0,7 fte), een junior curator (0,6 fte), een educatie coördinator (0,6 fte) en twee beheerders (1,9 fte). Verder worden er 6 freelancers ingehuurd in 2024: een coördinator communicatie en marketing, een medewerker financiële administratie, een coördinator administratie Vrienden, een coördinator fondsenwerving, een coördinator restauratie en onderhoud en een coördinator vrijwilligers.

Zo'n dertig vrijwilligers zetten zich actief in voor beheer, publieksontvangst en vriendenwerving. Vrijwilligers zijn cruciaal voor onze organisatie. In 2024 investeerden we met verschillende cursussen in hun deskundigheid, vaardigheden en kennis op het gebied van publieksontvangst, art handling en digitale geletterdheid.

Gezien de ontwikkeling van de organisatie is het de intentie om in 2025 over te gaan van een bestuursmodel+directeur naar het raad van toezicht model met een directeur-bestuurder aan het hoofd van de organisatie. Bestuur en directie werden hier in 2024 in begeleid en geadviseerd door het Adviesbureau Solon Management.

Jaarlijks investeren wij in het kader van 'een leven lang leren' in het vergroten van de kennis van onze medewerkers. De veranderende positie van de Grote Kerk Breda vereist dat de hele organisatie, inclusief de vrijwilligers, een professionaliseringsslag maakt. Het aantal bezoekers neemt structureel toe. Er komen nieuwe doelgroepen binnen en de informatie-overdracht wordt anders georganiseerd. De erfgoedcollectie, de tentoonstellingen en programma's zijn van hoge kwaliteit en publieksontvangst en toezicht moeten hierop aansluiten. Het zijn veranderingen die van de medewerkers en de vrijwilligers een actieve rol vragen. De personeelsbezetting is gestegen naar 5,5 fte (2023: 4,5 fte).

ANBI

De Stichting heeft de culturele ANBI status. Zij publiceert haar financiële gegevens en verzorgt jaarlijks een jaarverslag via de website www.grotekerkbreda.nl.

FINANCIËN

De Stichting GKB kent een meerjarenbegroting en jaarbegrotingen. Deze jaarbegroting wordt telkens voor aanvang van het begrotingsjaar vastgesteld in de bestuursvergadering. Er zijn 4 (vier) gescheiden geldstromen: restauratie, onderhoud, vervangingsinvesteringen en exploitatie.

Elke geldstroom moet zoveel mogelijk kostendekkend zijn. Jaarlijks controleert de accountant de jaarrekening.

Voor de meerjarenraming is een cashflow- en balansprognose voor 5 jaar beschikbaar, die regelmatig wordt bijgesteld afhankelijk van de ontwikkelingen en beleidsvoornemens.

Organisatie Stichting Grote of Onze Lieve Vrouwekerk:

Drs. J.C.A. Sol, voorzitter
P.M. van der Schans, vice-voorzitter
E.G. van Hooijdonk - van der Stelt, secretaris
Drs. D.J.A. Kruik, penningmeester
Dr. ir. W.V.J. Freling
Drs. P.H.J. Verhulst
Drs. V. Klaassen

Directie
Drs. E.M. Wiegel

ALGEMEEN

In 2024 hebben we actief invulling kunnen geven aan de implementatie van de nieuwe beleidsvisie. De Stichting GKB kiest voor een herkenbaar, kwalitatief cultureel en maatschappelijk programma dat het gelaagde verhaal van de Grote Kerk Breda inkleurt. Dat verhaal wordt beter omdat het in de Grote Kerk Breda plaatsvindt.

De Grote Kerk Breda onderscheidt zich van andere eigentijdse kunstinstellingen. De monumentale ruimte van de kerk wordt al eeuwenlang gekleurd door de geschiedenis en ontleent haar identiteit aan het werk van vele kunstenaars en makers. Het is daarom niet meer dan logisch dat kunstenaars en makers ook een bijdrage leveren aan de nieuwe, eigentijdse invulling van dit erfgoed. De Grote Kerk Breda verrijkt hiermee het culturele en sociaal-maatschappelijke landschap en heeft zo een lokale, regionale en (inter)nationale betekenis.

Met een breed programma van eigentijdse tentoonstellingen, een divers publieks-programma en een eigenwijs en eigentijds educatief programma is de Grote Kerk Breda met alle geschiedenis die het in zich draagt een nieuwe en innovatieve speler in het culturele veld en een ontmoetingsplek voor iedereen.

We hebben verder gewerkt aan de ontwikkeling van de organisatie. Op het gebied van marketing en communicatie, fondsenwerving, educatie en inhoudelijke programmering hebben we belangrijke stappen gezet. De gemeente Breda erkent het belang van de nieuwe positie van de Grote Kerk Breda en heeft op 9 november 2023 formeel het belang van de beleidstransitie van de Stichting GKB onderschreven. Binnen de gemeentelijke begroting is daarom voor 2024 en ook in de jaren 2025-2028 de subsidie structureel verhoogd. Jaarlijks wordt de bestaande subsidie opgehoogd met € 150.000 extra ten behoeve van instandhouding en openstelling van de Grote Kerk Breda. Daarnaast is in 2024 de subsidie met € 75.000 opgehoogd voor het activiteitenprogramma en wordt deze activiteitsubsidie vanaf 2025 structureel € 150.000. Deze aanvullende financiering is opgenomen in de begrotingspost subsidie van de gemeente Breda en is daarmee dus loket-overstijgend.

Deze erkenning van de Grote Kerk Breda als belangrijke sociaal-maatschappelijke, economische en culturele speler in en voor de stad is van enorme waarde. De Stichting GKB richt zich voortaan op de instandhouding van het monument en op eigentijdse activering.

Wij kunnen hiermee samen met de verschillende partners de Grote Kerk Breda ontwikkelen als ondernemende plek van verbinding, verbeelding en vernieuwing. De Grote Kerk Breda staat daarmee midden in de samenleving.

ARTISTIEK INHOUDELIJKE VISIE

De Stichting GKB kiest voor een herkenbaar, kwalitatief cultureel en sociaal-maatschappelijk programma dat het gelaagde verhaal van de Grote Kerk Breda inkleurt. Wij positioneren de Grote Kerk Breda als een Huis van Verhalen waarin we heden en verleden verbinden en waarin we ruimte scheppen voor meerstemmigheid. In onze programma's en onze artistieke visie is de gelaagde en diverse geschiedenis van de kerk altijd het startpunt. Basis van die koers is dat de Grote Kerk Breda zich aan de huidige tijd aanpast en meebeweegt met de ontwikkelingen in de veranderende en steeds inclusievere samenleving. Wij zien het als taak om van de Grote Kerk Breda een plek te maken waar iedereen welkom is, ongeacht leeftijd, gender, geloof of cultuur. De Stichting GKB draagt daarmee bij aan sociale cohesie in de samenleving, aan de verrijking van het aanbod in de stad en de regio en aan een levendig stadscentrum.

Binnen het nieuwe profiel van de Grote Kerk Breda refereren we aan het begrip 'Third Place'. Dit zijn een soort 'ankers' in de samenleving, die creatieve interactie faciliteren en stimuleren. Mensen, jong en oud en van verschillende afkomst, ontmoeten elkaar in zulke plekken. De Grote Kerk Breda biedt een eigentijds, transhistorisch cultureel programma, waarin verbeeldingskracht en kennisuitwisseling centraal staan. Zij werkt hiervoor actief samen met verschillende culturele en sociaal-maatschappelijke partners, lokaal, regionaal en (inter)nationaal. Impact, kwaliteit, inclusie en openheid zijn steeds bepalend.

Bovenstaande visie was ook in 2024 leidend voor de inhoudelijke programmering, waarbij het motto 'hoge kwaliteit- lage drempel' leidend was.

PROGRAMMA 2024

Het programma dat de Stichting GKB in 2024 heeft gepresenteerd, sluit aan bij het hierboven geschetste profiel. De Stichting GKB creëert naast de Brabantse en Bredase profilering, een breed kader dat zich uiteindelijk vertaalt in een nationaal en internationaal aantrekkelijk programma. In 2024 hebben we de volgende eigen en co-producties gerealiseerd:

Maria Roosen – RE-BELLE – De kracht van kleur

In 2024 is de Grote Kerk Breda gestart met de serie 'Nieuwe perspectieven', een jaarlijkse solopresentatie van een hedendaagse kunstenaar die met diens werk een dialoog aangaat met de gelaagde verhalen van de kerk.

Roosen reageerde met haar poëtische, krachtige en rebelse werken op de monumentale ruimte. De bijzondere verhalen en symboliek die sinds eeuwen in het monument aanwezig zijn werden belicht aan de hand van negen kleurrijke werken. 'Tools for feelings' noemt Maria Roosen haar werken; gereedschap om gevoelens mee uit te drukken.

Een samenwerking met de kunstenaar Maria Roosen, de Rabo Kunst Collectie en met steun van de Rabobank Amerstreek. 14 april – zondag 25 augustus 2024 | Vrije toegang – Bereik: ruim 75.000 bezoekers;

Rosângela Rennó – Encounter

In het kader van BredaPhoto 2024 hebben we in co-productie met het festival een site-specific solotentoonstelling gepresenteerd van Rosângela Rennó, grande dame van de Braziliaanse kunst. Rennó ging de dialoog aan met het monumentale interieur van de kerk en vestigde in een reeks multimedia installaties de aandacht op de weinig bekende, onderling verbonden geschiedenis van Brazilië en Nederland.

Direct na binnenkomst in de Grote Kerk Breda werden de bezoekers verrast door een bijzonder schouwspel. De kerkvloer was bedekt met een roodoranje tapijt. Hier en daar waren grafstenen uitgespaard. Deze 'site-specific' installatie van Braziliaans kunstenaar Rosângela Rennó nodigde uit na te denken over de Europese koloniale geschiedenis en die van voorheen gekoloniseerde landen. Dit gedeelte verleden, waarin Nederland Brazilië koloniseert en Breda door Spaanse troepen

werd belegerd, is door het verstrijken van de tijd vaak vergeten of slechts deels bekend. Een samenwerking met BredaPhoto. 13 september – 3 november 2024 | Betaald entree – Bereik: 13.000 bezoekers.

Naast bovengenoemde tentoonstellingen hebben we in 2024 ook een gevarieerde hoogwaardige muziek- en dans-programmering gepresenteerd met partners als Breda Jazz Festival, Matthäus Passion Breda, Popmonument en Brik Festival van de Stilte. Voor de programmering van het Hillen orgel werken we samen met de Stichting ArtUnOrganized. Naast de terugkerende series Bach op Zondag en Jong Talent heeft ArtunOrganized in 2024 een cross-over afscheidsconcert georganiseerd op het Hillen orgel: Reflections. Hierin kwamen orgelmuziek en acrobatie samen. Dit was het laatste concert op het monumentale orgel van de Grote Kerk Breda voordat het gerestaureerd wordt vanaf 1 januari 2025. Bijzonder was ook de samenwerking met het nieuwe festival TURF, een platform waar technologie en creativiteit elkaar ontmoeten en versterken. Dit is een stadsbreed event in het hart van Breda, gericht op elektronische muziek, kunst, cultuur en tech.

Verder werken we iedere twee jaar samen met de Stichting Pacificatielezing en Stichting Multatuli-lezing en hebben we in november 2024 twee hoogstaande lezingen georganiseerd. De 40e Pacificatielezing vond in de Grote Kerk Breda plaats en werd gegeven door Alicja Gescinska, Pools-Vlaamse filosoof, schrijver en tv-maker over het thema 'Van het wrede naar de vrede', over vergeving als politieke deugd. De keynote spreker van de Multatuli lezing was Marcia Luyten die reflecteerde op het thema 'Het woord als wapen'. Met moderator Frénk van der Linden en rapper Fresku. Twee succesvolle en relevante avonden met veel publiek. Ook hebben we samengewerkt met Open Monumenten Dagen Breda, Breda Nassaudag en voor de filmprogrammering van Kerstfilms in de Kerk met Chassé Cinéma

In 2024 zijn er ook verschillende sociaal-maatschappelijke samenwerkingsverbanden gecontinueerd. Zo is het partnerschap met voetbalclub NAC voortgezet. We hebben samen met NAC verschillende netwerkbijeenkomsten georganiseerd om de werving van nieuwe Vrienden en Gildeleden een impuls te geven. Ook hebben we in 2024 de samenwerking met de afdeling MNEXT van AVANS Hogeschool op het gebied van duurzaamheid en met de Stichting URBAN LIVING LAB op het gebied van sociale inclusie voortgezet.

Ons artistiek inhoudelijk programma realiseren we steeds vanuit een eigen visie in co-creatie met culturele en maatschappelijke partners, lokaal, regionaal en (inter)nationaal. Wij verbreden en versterken hiermee het al bestaande aanbod en zijn daarmee een betekenisvolle en toegevoegde waarde voor de stad. Wij dragen dankzij de activering van de Grote Kerk Breda bij aan het culturele en sociaal-maatschappelijke aanbod voor Bredanaars en (inter)nationale bezoekers aan de stad met een economische impuls tot gevolg. In 2024 hebben we vanuit de nieuwe beleidsvisie culturele projecten kunnen realiseren dankzij de subsidie van de gemeente Breda, private fondsen en sponsoring en in coproductie met derden.

ONTWIKKELING HUIS VAN VERHALEN

In 2024 hebben we de ontwikkeling van het Masterplan voortgezet. We garanderen daarmee voor de komende jaren een eigentijdse *visitors' journey*. In het kader van het Masterplan *Grote Kerk Breda – Huis van Verhalen* werd in 2024 een nieuwe website en huisstijl ontworpen door de bekende Nederlandse vormgever Irma Boom en de digitale webapp Huis van Verhalen gelanceerd. De digitale webapp Huis van Verhalen biedt verschillende perspectieven op de geschiedenis van de kerk, gaat uit van de beleving van de bezoekers en legt verbanden met de actualiteit. Daarvoor maakt de Grote Kerk Breda gebruik van

digital storytelling. Nieuwe technieken worden ingezet om de verhalen over de Grote Kerk Breda, dat ook het verhaal van het ontstaan van de Nederlanden is, te vertellen. Een Huis van mooie, spannende en gelaagde Verhalen. Ook zijn we gestart met de herinrichting van het entreegebied. Het Masterplan *Grote Kerk Breda – Huis van Verhalen* is een intensief project en de realisatie ervan vergt meer tijd dan aanvankelijk was voorzien. In 2025 zal het Masterplan worden afgerond.

De realisatie van het Masterplan draagt structureel bij aan eigentijdse en kwalitatieve activering en positionering van de Grote Kerk Breda.

Het Masterplan *Grote Kerk Breda – Huis van Verhalen* wordt mogelijk gemaakt dankzij de steun van verschillende nationale fondsen en partners: Mondriaan Fonds, VSB fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Dioraphte, BPD Cultuurfonds, Kunstloc Brabant en de Rabobank. Alle fondsen zijn akkoord met de afronding van het Masterplan in 2025 en steunen de beleidstransitie van de Stichting GKB.

MARKETING EN COMMUNICATIE

In 2024 werden de eerste resultaten zichtbaar van de herpositionering van de Grote Kerk Breda, waarbij de focus ligt op het verbeteren van de publieks-beleving en het professionaliseren van de *visitors' journey*. De nieuwe huisstijl is geïntroduceerd, de website gelanceerd en bezoekers kunnen inmiddels vanuit vier verschillende perspectieven de collectie van de Grote Kerk Breda ontdekken via interactieve tours. Daarnaast is op de website de nieuw ontwikkelde campagne te zien, Huis van Verhalen; een korte film die doorvertaald is naar afgeleide online campagnes.

We zien dat de bezoekersaantallen van de Grote Kerk Breda stijgen ten opzichte van eerdere jaren. In 2024 ontvingen we ruim 165.000 bezoekers.

Qua demografie zien we dat 67% van de bezoekers uit Nederland komt, 10% uit België en de overige 23% voornamelijk uit andere Europese landen. Deze verdeling is vergelijkbaar met vorige jaren. De Nederlandse bezoeker komt voornamelijk uit Noord-Brabant (42%) en Zuid- en Noord-Holland (18% en 10%). We zien hier een lichte verschuiving ten opzichte van vorig jaar, toen 46% van de bezoekers uit Noord-Brabant kwam en 16% en 9% uit Zuid en Noord-Holland. We hebben 98 nationaliteiten geteld onder onze bezoekers.

FREE PUBLICITY

Ook dit jaar heeft de programmering ruime aandacht getrokken in zowel de lokale, regionale en landelijke pers. BN De Stem, BredaVandaag, BredaNu, de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en de Gazet van Antwerpen besteedden aandacht aan de activiteiten in de Grote Kerk Breda.

Daarnaast verscheen er een uitgebreid artikel over de transitie van grote stadskerken in de Volkskrant, met de tentoonstelling RE-BELLE als aanleiding en rode draad. Tot slot heeft de Grote Kerk Breda als eerste locatie in Breda één ster in de Groene Michelin reisgids ontvangen dit jaar.

Met woorden als 'third place' en 'overdekt plein' beloven kerken [...] plekken te zijn waar allerlei soorten mensen zich thuis voelen, niet alleen kunstliefhebbers, maar ook erfgoedliefhebbers, buurtbewoners en toevallige voorbijgangers. Inclusieve plekken dus [...] Maken ze dit waar, dan zouden deze eeuwenoude gebouwen zomaar eens de kunstinstellingen van de toekomst kunnen zijn.

– De Volkskrant, Sarah van Binsbergen
5 augustus 2024

ONLINE ACTIVITEITEN

De positieve ontwikkelingen die ingezet zijn in 2023 worden doorgezet in 2024. De online kanalen ontwikkelen zich; de nieuwe meertalige website is gelanceerd, de

verhalen in de interactieve tours worden in 2024 en 2025 ontwikkeld en zijn in tekst in alle talen beschikbaar en in (door AI gegenereerde) audio in het Nederlands en Engels. De online reviewscore van de Grote Kerk Breda balanceert tussen een 9 en 9,5 – en dat is hoger dan gemiddeld in Noord-Brabant en vaak ook voor vergelijkbare bestemmingen. Ook het aantal volgers op LinkedIn, Instagram en Facebook laat een stijgende lijn zien.

EDUCATIE

Onze erfgoedcollectie, de verhalen van de kerk en de culturele activiteiten vormen de basis voor ons educatieprogramma. Wij ontwikkelen het educatiebeleid in samenspraak met verschillende partners in de stad, zoals Nieuwe Veste, Stedelijk Museum Breda, Curio, Avans, Buas en Verbeter Breda. Zo bestendigen we ons netwerk in het onderwijsveld in Breda. Wij halen informatie op en peilen de behoeften bij de partners in het veld.

In 2024 hebben we op het gebied van educatie een belangrijke stap gezet. Dankzij een subsidie van het Mondriaan Fonds binnen de regeling Erfgoed Starters hebben we een educatie coördinator kunnen aanstellen.

Zij heeft samen met de directie in 2024 invulling gegeven aan een visie op het gebied van educatie. Het vernieuwde educatieve programma van de Grote Kerk Breda sluit aan op de overkoepelende visie van de Stichting GKB, namelijk: bruggen slaan tussen heden en verleden. Educatie zien wij als een geschikt instrument om aan betrokkenheid en verbinding van leerlingen, studenten en andere bezoekers te werken. Hun belevingswerelden zijn daarbij het vertrekpunt.

Zo stimuleren we met educatie herkenning en eigenaarschap. Dit doen wij door onze programma's te benaderen vanuit onderwerpen die nu in de samenleving spelen. Je kunt hierbij denken aan: burgerschap, vrijheid en tolerantie, het koloniale en slavernijverleden of natuur en klimaat. Onze educatieve programma's moeten voor iedereen toegankelijk zijn. In 2024 is het bestaande programma 'De Ontdekking' voor PO (primair onderwijs) groep 5 en 6 aangepast aan nieuwe leermethoden en is voor primair onderwijs groep 7 en 8 een nieuw programma ontwikkeld 'Beeldbrekers'. Ook is er gewerkt binnen het Masterplan: *Grote Kerk Breda – Huis van Verhalen* aan een interactieve family tour en zijn plannen voor programma's voor MBO leerlingen ontwikkeld in samenwerking met CURIO en Verbeter Breda. In 2025 wordt de functie van educatie coördinator bestendigd binnen het team.

EIGENTIJDSE BEZINNING

Een bezoek aan de Grote Kerk Breda heeft altijd grote impact en staat garant voor een sterke beleving. De Grote Kerk Breda onderstreept het belang van eigentijdse bezinning, niet binnen een streng gedefinieerd moreel of religieus kader, maar meer in het algemeen vanuit een geloof in de mensheid in al zijn individuele en collectieve verschijningen. We positioneren de Grote Kerk Breda dan ook als een 'Place Beyond Belief'. Het is een sociale ruimte die voor iedereen toegankelijk is en waar mensen met elkaar in gesprek kunnen of gewoon kunnen dwalen. Ieder kan op zijn eigen manier de ruimte beleven. De gotische architectuur, de lichtinval, de middeleeuwse muurschilderingen, de renaissance elementen en het geweld van de beeldenstorm zijn allemaal elementen die resoneren in de bezoekersbeleving.

In de Grote Kerk Breda is ruimte voor bezinning in de vorm van een herdenkingsplek waar een kaarsje kan worden opgestoken en een foto kan worden geplaatst van dierbaren die zijn overleden.

In 2022 hebben we hier een plek van steun voor Oekraïne aan toegevoegd. Het nog altijd groeiende aantal foto's en kaarsen laat zien dat er een grote en universele behoefte is om de herinnering aan geliefden levend te houden.

SAMENWERKING MET DERDEN

De Grote Kerk Breda is een belangrijke en ondernemende speler in de stad. Zowel op sociaal- maatschappelijk, economisch als cultureel vlak zijn wij voor veel organisaties lokaal, regionaal en (inter)nationaal een samenwerkingspartner. Zo maakt de Stichting GKB deel uit van het Stedelijk Cultuur Overleg Breda (SCOB), werken we nauw samen met Breda Marketing, Ondernemersfonds Breda en Betrokken Ondernemers Breda en met de verschillende onderwijsinstellingen (BUas, Avans, Curio) in Breda. Landelijk zijn we lid van het Grote Kerken Overleg.

EXPLOITATIE - VERHUUR

In 2024 zijn de verhuurinkomsten iets gedaald. Organisaties zijn terughoudender in het organiseren van events mede door de economische onzekere actualiteit en de gestegen prijzen. Ook heeft de nieuwe beleidsvisie invloed op de verhuurinkomsten. Het aanpassen van de verhuurstrategie aan de nieuwe beleidsvisie is een aandachtspunt. Verhuurinkomsten zijn nodig voor een gezonde exploitatie.

Binnen ons nieuwe beleid kijken we scherper naar de verhuuractiviteiten en stimuleren we verhuurevenementen die goed bij de Grote Kerk Breda passen en daarom ook optimaal tot hun recht komen. We streven naar een hoger kwalitatief segment binnen de verhuuractiviteiten. Het is belangrijk dat de verhuuractiviteiten passen binnen het kader van het rijksmonument en beter worden omdat ze in de Grote Kerk Breda plaatsvinden.

5.

INSTANDHOUDING

RESTAURATIE

In 2024 zijn de restauratiewerkzaamheden van de 10-jarige restauratie van de kooromgang gecontinueerd. Deze worden voor 70% gefinancierd door de SRR (Subsidie Regeling restauratiewerkzaamheden) van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. De directievoerder Restauratie-architectuur BBM en de hoofdaannemer Monument Vandekerckhove NV hebben in 2024 fase 5 en 6 afgerond en zijn gestart met de werkzaamheden van fase 7 en 8.

Een onderdeel van fase 6 is het terugplaatsen van oorspronkelijke vroeg 16de eeuwse decoratieve stenen. Deze stenen vertellen het verhaal van de Renaissance in Breda. Ze zijn oud en kwetsbaar en moeten speciaal behandeld worden om duurzaam te kunnen worden teruggeplaatst. Eveneens zijn deze stenen niet meer compleet. We hebben daarom in 2023 een prijsvraag geformuleerd voor een hedendaagse kunstopdracht met als doel de leemtes op een eigentijdse wijze invulling te geven. In 2024 is deze opdracht verstrekt aan de kunstenaar Guido Geelen. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Breda heeft het terugplaatsen van de historische stenen en hedendaagse kunstopdracht gevalideerd. Dit project loopt door in 2025

en 2026 en wordt nauwgezet gemonitord door alle stakeholders die bij de restauratie betrokken zijn.

In de komende jaren (tot en met 2027) zal de restauratie volgens planning worden uitgevoerd. Dit betreft de zogenaamde lage kooromgang, waarbij restauratiewerk wordt verricht aan onder meer beeldhouwwerk en balustrades. De restauratiewerkzaamheden worden in de restauratiecommissie in nauwe samenspraak met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed, de Provincie Noord-Brabant en de gemeente Breda gemonitord. De kosten van de restauratiewerkzaamheden worden gefinancierd door subsidie van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), een substantiële bijdrage van de Provincie Noord-Brabant en van de gemeente Breda, private fondsen en bijdragen van bedrijven en particulieren.

ONDERHOUD EN VERVANGINGS-INVESTERINGEN

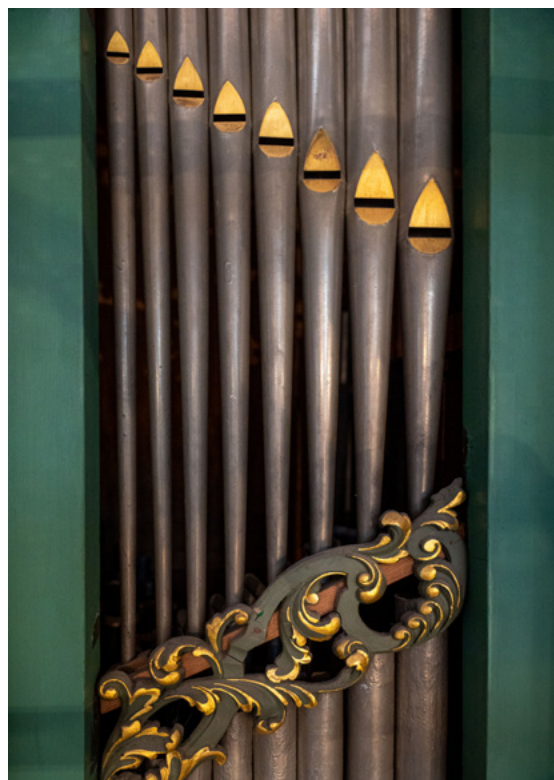
In 2024 is helaas de subsidieaanvraag voor de SIM 2024-2029 die de Stichting GKB samen met Restauratiearchitectuur BBM had ingediend, wederom niet gehonoreerd omdat het subsidieplafond van deze subsidieregeling was bereikt en het rijk voorrang geeft aan de kleine monumenten.

Net als in de twee voorgaande jaren is niet alleen de subsidieaanvraag van de Stichting GKB niet gehonoreerd, ook de aanvragen van andere Grote Kerken, kastelen en buitenplaatsen zijn niet voor deze groot onderhoudssubsidie in aanmerking gekomen. Duurzaam onderhoud van grote rijksmonumenten komt hiermee onder druk te staan. Het Grote Kerken Overleg heeft dit probleem aangekaart bij de RCE en is een gezamenlijke lobby gestart. Het Ministerie van OCW onderzoekt of er een speciale subsidieregeling voor de grote monumenten in het leven kan worden geroepen.

In 2024 worden onderhoud en vervangingsinvesteringen gedekt vanuit de jaarlijkse subsidie van de gemeente Breda en de subsidie van de Provincie Noord-Brabant voor de vier Brabantse Topmonumenten. Ook levert de Stichting GKB een bijdrage uit haar onderhoudsreserves.

Deze reserves worden opgebouwd uit de jaarlijkse bijdragen van de Vrienden, Gildeleden en leden van het Genootschap die de Stichting GKB continu steunen. Deze donaties van bedrijven en particulieren en incidenteel ook legaten, zijn belangrijk voor de eigen bijdrage die de Stichting GKB moet garanderen voor de instandhouding van het rijksmonument.

PROVINCIALE ERKENNING

De Grote Kerk Breda hoort samen met de Sint-Janskathedraal in 's-Hertogenbosch, het Markiezenhof in Bergen op Zoom en Kasteel Heeswijk in Heeswijk bij de vier Topmonumenten van Brabant. Deze monumenten zijn de boegbeelden van Brabants Erfgoed. Ze vertellen het verhaal van Brabant niet alleen binnen een regionale context maar ze onderstrepen ook het belang van Brabant binnen de nationale en de Europese geschiedenis.

Een duurzame instandhouding van deze Topmonumenten en daarmee hun geschiedenis en hun verhalen draagt bij aan de instandhouding en activering van het verhaal van Brabant. Sinds 2011 werken de vier Topmonumenten nauw samen. Ze hebben een gemeenschappelijke overlegstructuur waarbinnen onderhoud, restauratie, vervangingsinvesteringen, duurzaamheid en communicatie worden besproken.

De Stichting GKB voerde in 2024 onderhoudswerkzaamheden uit binnen de subsidieregeling Topmonumenten 2024- 2027. De samenwerking tussen de vier Topmonumenten zorgt ervoor dat de positie van de monumenten wordt versterkt en dat er een groeiend draagvlak is voor dit belangrijke Brabantse erfgoed binnen de Provincie en bij het brede publiek.

RESTAURATIE JAAP HILLENORGEL

Het Hillenorgel van de Grote Kerk Breda is momenteel in een slechte conditie en dreigt onbespeelbaar te raken als het niet op de korte termijn gerestaureerd wordt. In 2024 hebben we de fondsenwerving voor de restauratie van het Hillenorgel met succes gecontinueerd met als doel om op 1 januari 2025 te kunnen starten met de restauratie. Om het Hillenorgel te restaureren is in totaal 1,2 miljoen euro nodig.

De restauratie van het orgel wordt gesteund door een subsidie van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed binnen de

regeling Klinkend Erfgoed en door net zo'n aanzienlijke subsidie van de Provincie Noord-Brabant. Het Jaap Hillen Fonds en de protestantse gemeente Breda dragen ook bij aan de restauratie. Verder hebben we in 2024 met succes aanvullende fondsenwerving gedaan en steun ontvangen van diverse fondsen en particuliere donateurs. Hiermee is de financiële basis voor de restauratie zeker gesteld en hebben we de orgelbouwer de opdracht kunnen verstrekken en zal de restauratie in 2025 starten.

FONDSENWERVING

De Stichting GKB kent een wervingsstructuur om te voorzien in de verplichte eigen bijdrage, die een voorwaarde is voor de subsidies van de RCE en de Provincie Noord-Brabant voor de instandhouding. Vrienden, Gildeleden en leden van het Genootschap steunen de Stichting GKB continu en dragen zo financieel bij aan de instandhouding van de Grote Kerk Breda. Deze donaties van bedrijven en particulieren zijn van groot belang voor de Stichting GKB. In 2024 was deze bijdrage € 147.892.

Het aantal Vrienden en leden van het Genootschap is in 2024 stabiel gebleven en met name het aantal Gildeleden is in 2024 gegroeid.

Naast bovenstaande bijdragen ontvangt de Stichting GKB ook subsidiegelden van private fondsen en incidenteel nalatenschappen. In 2024 hebben bestuur en directie van de Stichting GKB de samenwerking met een freelance fondsenwerver voor 8 uur per week voortgezet. Voor de werving van de financiering van de restauratie van het Hillenorgel is samengewerkt met bureau B&D funding.

De fondsenwerving heeft in 2024 het beoogde resultaat gehad en draagt bij aan de financiering van restauratie, onderhoud, programma en ontwikkeling van de organisatie.

Vanaf 2020 is een nieuwe koers ingezet om de organisatie verder te ontwikkelen en de inhoudelijke profilering en activering van het rijksmonument gestalte te geven. Uitgangspunt van die koers is dat de Grote Kerk Breda zich aan de huidige tijd aanpast en meebeweegt met de ontwikkeling van de samenleving. In een tijd van een steeds verder polariserende maatschappij willen wij met onze programma's bijdragen aan sociale betrokkenheid en verbinding.

Ook in 2024 hebben we belangrijke stappen gezet. De subsidieafspraken met de gemeente Breda zijn bestendigd. We hebben samen met diverse partners in het veld een eigentijds en onderscheidend sociaal-maatschappelijk en cultureel inhoudelijk programma neergezet, waarin de rijke, gelaagde geschiedenis van de kerk altijd het vertrekpunt is.

Vanuit de nieuwe beleidsvisie hebben we geïnvesteerd in cultureel ondernemerschap en met succes fondsen en sponsors geworven en een impuls gegeven aan de werving van zakelijke en particuliere donateurs. In 2024 hebben we in het kader van het Masterplan een aanvraag bij de VriendenLoterij gedaan. Begin 2025 hebben wij vernomen dat deze donatie is toegekend.

Uiteraard blijft de instandhouding – restauratie en onderhoud – van het rijksmonument te allen tijde een punt van aandacht. Mede dankzij de steun van de rijksoverheid, de provincie Noord-Brabant, de gemeente Breda en particuliere donaties ronden wij in 2027 de omvangrijke tienjarige restauratie van de kooromgang af.

In 2025 is de financiering van onderhoudswerkzaamheden een punt van zorg. De Stichting GKB ontvangt hiervoor steun van de gemeente Breda en de provincie Noord-Brabant, maar bij de regeling van de Rijksdienst Subsidie Instandhouding Monumenten (SIM) worden subsidie-

aanvragen van grote monumenten vanwege een te laag subsidieplafond al enige jaren niet gehonoreerd. We zijn hierover in gesprek met de rijksoverheid.

2025 staat eveneens in het teken van de aanvullende fondsenwerving voor het resterende bedrag van de restauratie en de elektrificatie van het Hillenorgel. Uniek aan de huidige restauratie is dat niet alleen het historische klankkapitaal wordt gerestaureerd maar dat we ook de ambitie hebben om elektronische elementen toe te voegen, zodat in de toekomst het instrument ook met computeraansturing kan worden bespeeld door DJ's, jonge componisten en musici. Erfgoed en innovatie gaan hand in hand.

Vanwege de nieuwe profilering, de ambities en de groei van de organisatie is de artistieke, politieke, financiële en bestuurlijke omgeving waarin de directeur en de organisatie opereren veranderd. Daarom is besloten het bestuursmodel te transformeren naar een raad-van-toezichtmodel. Het nieuwe governance model treedt op 1 januari 2026 in werking.

De financiële en liquide positie van de Stichting GKB en de toegezegde subsidies zijn momenteel zodanig dat de continuïteit van de Stichting niet in het gedrang zal komen.

Breda, 29 april 2025

Drs. J.C.A. Sol
P.M. van der Schans
E.G. van Hooijdonk - van der Stelt
Drs. D.J.A. Kruik
Dr. ir. W.V.J. Freling
Drs. P.H.J. Verhulst
Drs. V. Klaassen

BALANS STICHTING GROTE KERK PER 31 DECEMBER 2024
(NA VERWERKING RESULTAAT)

Actief	2024 (€)	2023 (€)
Materiële vaste activa	183.262	
Vorderingen:		
Handelsdebiteuren	50.497	22.509
Te vorderen en vooruitbetaalde posten	84.204	41.722
Vorderingen inzake subsidies	164.854	247.799
Te vorderen belastingen	45.955	107.765
	345.510	419.795
Vorraden		
	11.322	10.431
<i>Geldmiddelen</i>		
	2.437.455	3.055.566
	2.977.549	3.485.792
Passief		
Eigen vermogen:		
Kapitaal	340	340
Bestemmingsreserves	624.709	607.622
Algemene reserve	-2.081	4.653
	622.968	612.615
Bestemmingsfondsen		
	1.988.963	2.103.942
Totaal eigen vermogen	2.611.931	2.716.557
Crediteuren		
Te betalen en vooruit ontvangen posten	178.091	501.615
	180.157	260.419
Te betalen loonheffing	7.370	7.201
	2.977.549	3.485.792

	Resultaat 2024 (€)	Resultaat 2023(€)
Baten		
Opbrengsten exploitatie	211.324	255.895
Opbrengst verkoop exploitatiemiddelen	5.000	–
Allocatie personele inzet	80.101	51.500
Giften Vrienden, Gilde en Genootschap	147.892	133.758
Fondsen, donaties en giften Jaap Hillen Fonds	81.494	85.530
Subsidies restauratie	592.100	1.006.400
Subsidies groot onderhoud	120.750	120.750
Subsidies installaties en exploitatiemiddelen	43.146	43.146
Subsidies Jaap Hillen Fonds	–	299.308
Overige subsidies en bijdragen	678.704	468.322
	1.960.511	2.464.609
Lasten		
Personeelskosten	630.404	542.881
Afschrijvingen	12.568	–
Kosten van beheer	61.579	60.535
Huisvestingskosten	103.397	114.509
Programmakosten	75.508	90.485
PR en communicatie	134.051	71.267
Kosten Vrienden, Gilde en Genootschap	49.234	41.413
Kosten orgel/Jaap Hillen fonds	99.414	42.930
Kosten van exploitatiemiddelen en installaties	3.635	74.617
Kosten van restauratie	669.931	1.026.732
Kosten van onderhoud	253.492	69.579
	2.093.213	2.134.948
Bedrijfsresultaat	-132.702	329.661
Financiële baten en -lasten		
Rente en bankkosten	-2.949	-3.350
Rente opbrengsten	31.025	12.646
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-104.626	338.957
Verdeling van baten en Laten		
Onttrekking reserve instandhouding gebouw	-81.571	–
Dotatie reserve instandhouding gebouw	98.658	92.345
Onttrekking continuïteitsreserve	–	-83.724
Exploitatieresultaat boekjaar	-6.734	-10.940
<i>Mutatie bestemmingsfondsen:</i>		
Vrienden van het orgel/Jaap Hillen Fonds	-17.920	341.908
Installaties en exploitatiemiddelen	31.943	-31.471
Restauratiefonds	-77.831	-20.332
Groot onderhoud	-51.171	51.171
Totaal resultaatverdeling	-104.626	338.957

GROTE
KERK
BRED A

JAARVERSLAG
2024

GROTE
KERK
BRED A